

PUOLUSTUSVALIOKUNNAN LAUSUNTO 6/2006 vp

Valtioneuvoston selonteko Suomen osallistumisesta sotilaalliseen kriisinhallintaoperaatioon (UNIFIL, United Nations Interim Force in Lebanon) Libanonissa

Ulkoasiainvaliokunnalle

JOHDANTO

Vireilletulo

Eduskunta on 5 päivänä syyskuuta 2006 lähettäessään valtioneuvoston selonteon Suomen osallistumisesta sotilaalliseen kriisinhallintaoperaatioon (UNIFIL, United Nations Interim Force in Lebanon) Libanonissa (VNS 6/2006 vp) valmistelevasti käsiteltäväksi ulkoasiainvaliokuntaan samalla määrännyt, että puolustusvaliokunnan on annettava asiasta lausunto ulkoasiainvaliokunnalle.

Asiantuntijat

Valiokunnassa ovat olleet kuultavina

- puolustusministeri Seppo Kääriäinen
- ulkoasiainministeri Erkki Tuomioja
- puolustusasiainneuvos Olli-Pekka Jalonen, puolustusministeriö
- yksikönjohtaja Kimmo Lähdevirta, ulkoasiainministeriö
- Materiaalilaitoksen johtaja, kenraalimajuri Paavo Kiljunen ja everstiluutnantti Reima Helminen, Pääesikunta
- eversti, johtaja Juha Pyykönen, Maanpuolustuskorkeakoulu, Strategian laitos.

VALTIONEUVOSTON SELONTEKO

Valtioneuvoston selonteko eduskunnalle 4.9.2006

Lain sotilaallisesta kriisinhallinnasta (211/2006) mukaan Suomi voi osallistua Yhdistyneiden Kansakuntien (YK) turvallisuusneuvoston valtuuttamaan tai poikkeuksellisesti muuhun kansainväliseen sotilaalliseen kriisinhallintaan, jonka tarkoituksena on kansainvälisen rauhan ja turvallisuuden ylläpitäminen tai palauttaminen taikka humanitaarisen avustustoiminnan tukeminen tai siviiliväestön suojaaminen Yhdistyneiden Kansakuntien peruskirjan päämäärät ja peri-

aatteet sekä muut kansainvälisen oikeuden säännöt huomioon ottaen.

Lain 2 §:n mukaan osallistumisesta päättää tasavallan presidentti valtioneuvoston ratkaisuehdotuksesta. Lain 3 §:n mukaan ennen ratkaisuehdotuksen tekemistä valtioneuvoston on kuultava eduskunnan ulkoasiainvaliokuntaa tai eduskuntaa, jos ratkaisuehdotus koskee sotilaallisesti erityisen vaativaa kriisinhallintatehtävää tai tehtävää, joka ei perustu YK:n turvallisuusneuvoston valtuutukseen.

Valtioneuvosto katsoo tapauskohtaisen harkinnan perusteella, että operaatioon liittyvät po-

liittiset ja rahoitukselliset näkökohdat puoltavat selonteon antamista.

Suomen osallistuminen

Suomen varautumista osallistumaan YK:n vahvennettuun UNIFIL-operaatioon Libanonissa käsiteltiin valmistelevasti tasavallan presidentin ja valtioneuvoston ulko- ja turvallisuuspoliittisen valiokunnan kokouksessa 18.8.2006. Kokouksessa katsottiin, että Suomen tulee varautua osallistumaan YK:n turvallisuusneuvoston valtuuttamaan kriisinhallintaoperaatioon Libanonissa enintään vahvennetun komppanian suuruisella osastolla. Puolustusministeriö oikeutettiin ryhtymään mahdollisen osallistumisen edellyttämiin valmistelutoimenpiteisiin. Eduskunnan ulkoasiainvaliokunnalle tiedotettiin asiasta 22.8.2006.

Tasavallan presidentin ja valtioneuvoston ulko- ja turvallisuuspoliittisen valiokunnan kokouksessa 4.9.2006 tehdyn tarkentavan linjauksen mukaan varaudutaan vahvennetun pioneerikomppanian ja tarvittavien esikuntaupseerien lähettämiseen. Komppanian tehtävänä olisi tukea UNIFIL-operaatiota raivaus- ja rakentamistehtävällä YK:n suorituskysyvaatimusten mukaisesti.

Yhteistyömahdollisuuksia muiden maiden ja etenkin Pohjoismaiden kanssa on selvitetty aktiivisesti sekä ulko- että puolustusministeriöiden kesken. Vaikka selvitysten perusteella pohjoismainen yhteistyö ei ole tällä kertaa mahdollista, eräät muut maat ovat tiedustelleet alustavasti Suomen kiinnostusta yhteistyöhön. Tätä koskeva selvitystyö jatkuu edelleen.

Edellyttäen, että Suomi päättäisi osallistua operaatioon, tavoitteena on, että tiedustelu- ja valmisteluosat voisivat olla toimialueella lokaan alkuun mennessä ja pääjoukko marraskuun alkuun mennessä. Kaavailtu tehtävä on sen laatuinen, että Suomen osallistumisen on tarkoitus jatkaa enintään vuoden 2007 loppuun saakka, tilanne kuitenkin huomioiden. Tämä helpotaisi myös henkilöstön saatavuuteen ja kustannuksiin liittyviä kysymyksiä.

Edellyttäen, että Suomi päättäisi osallistua operaatioon, tavoitteena on, että tiedustelu- ja valmisteluosat voisivat olla toimialueella lokaan alkuun mennessä ja pääjoukko marraskuun alkuun mennessä. Kaavailtu tehtävä on sen laatuinen, että Suomen osallistumisen on tarkoitus jatkaa enintään vuoden 2007 loppuun saakka, tilanne kuitenkin huomioiden. Tämä helpotaisi myös henkilöstön saatavuuteen ja kustannuksiin liittyviä kysymyksiä.

VALIOKUNNAN KANNANOTOT

Yleisperustelut

Yleistä

Saamansa selvityksen perusteella puolustusvaliokunta tukee Suomen osallistumista YK-joh-toiseen UNIFIL-operaatioon Libanonissa vahvennetulla pioneerikomppanialla ja esikuntaupseereilla (enintään 250 henkeä). Puolustusvaliokunta toteaa, että operaatio on sotilaallisesti vaativa.

YK:n turvallisuusneuvosto hyväksyi 11.8.2006 päätöslauselman 1701 koskien Libanonin tilannetta. Päätöslauselmassa vaaditaan vihollisuuksien välitöntä lopettamista ja kehoitetaan Libanonin armeijaa ja YK:n UNIFIL-operaatiota levittäytymään koko Etelä-Libanoniin sieltä vetäytyvien israelilaisjoukkojen tilalle. Päätöslauselmassa valtuutetaan UNIFILin vahvuuden nostaminen 15 000 sotilaaseen; operaation nykyvahvuus on noin 2 000 sotilasta. Saa-

dun selvityksen mukaan YK odottaa jäsenmailtaan muun muassa 8 mekanisoitua jalkaväkipataljoonaa, pioneereja, sotilaspoliiseja, lääkintähuoltoa sekä kuljetuskomppanioita. Joukot tulisi saada alueelle kolmessa aallossa siten, että ensimmäinen osa saapuisi syyskuun alussa, toinen lokakuun alussa ja loput joukot saataisiin alueelle 5.11.2006 mennessä. Suomi tähtää omassa osallistumisessaan siihen, että suomalaisjoukot olisivat kokonaisuudessaan paikalla 1.11.2006. Tietyt raskaat työkoneet saadaan alueelle vasta vuoden 2006 lopulla, mutta tämä ei vaikuta suomalaisjoukon operatiiviseen toimintakykyyn.

Saadun selvityksen mukaan suomalaisjoukko olisi rakenteeltaan varsin perinteinen rauhanturvajoukko, eli alle 20 prosenttia kokonaismäärästä olisi kantahenkilökuntaa ja loput reserviläisiä (Suomen osallistuessa unionin taisteluosastoihin vastaava suhde on noin 40:60). Pioneerikomppanian tarvitsema kalusto on jo pääosin

olemassa, ainoastaan tiettyjä raskaita panssaroituja työkoneita joudutaan hankkimaan.

Puolustushallinnon asiantuntijat eivät nähneet henkilöiden rekrytoinnissa ongelmia, ja joukon koulutus voidaan viedä läpi suunnitellusti syys-lokakuun aikana. Henkilöiden rekrytointiprosessia helpottaa oleellisesti se, että Suomen kansainväliseen kriisinhallintatoimintaan luomassa joukkorekisterissä yksi kehitettävä joukko on pioneeripataljoona, jonka pohjalta vahvennettu pioneerikomppania nyt luodaan. Puolustusvaliokunta pitää hyvänä, että kansainvälistä valmiusjoukkopoolia todella myös hyödynnetään sen sijaan, että erilaisiin kriisinhallintaoperaatioihin osallistumista harkittaessa tehtäisiin tapauskohtaisia ratkaisuja.

Asiantuntijakuulemisissa kävi ilmi, että tällä kertaa yhteispohjoismaisen joukon lähettäminen ei onnistu, koska Tanska ja Norja ovat aiemmin lupautuneet lähettämään maajoukkoja YK:n suunnittelemaan Darfur-operaatioon. Ruotsi on lisäksi vuoden 2008 tammikuussa valmiusvuoronsa aloittavan unionin taisteluosaston kehysvaltio noin 1 000 sotilaan panoksella, mikä on unionimaalle erittäin vaativa rooli. Tanska, Norja ja Ruotsi kaavailevatkin osallistuvansa Libanon-operaatioon merivoimien aluksilla. Pohjoismaiden lisäksi Suomen perinteinen yhteistyökumppani kriisinhallintaoperaatioissa on ollut Irlanti. Puolustusvaliokunta antaa tukensa Irlannin kanssa tehtävälle yhteistyölle UNIFIL-operaatiossa. Asiantuntijoiden mukaan irlantilaiset tarjoaisivat muodostettavaan yhteispataljoonaan sotilaita, jotka vastaisivat joukon oma-suojasta.

Saadun selvityksen mukaan EU-maat tulevat muodostamaan keskeisen osan tarjottavista lisäjoukoista. Yleisten asioiden ja ulkosuhteiden neuvoston ylimääräisessä kokouksessa 25.8.2006 unionimaat ilmaisivat alustavan valmiutensa tarjota UNIFIL-operaatioon noin 7 000 sotilasta. Maajoukkojen lisäksi unionimaat lähettäisivät alueelle meri- ja ilmavoimien yksiköitä. Kokonaisuutena vahvennettu UNIFIL-operaatio käsittäisi noin 30 maata, ja tässä joukossa olisi mukana myös muslimimaita.

Yksityiskohtaiset perustelut

Operaation mandaatti ja voimankäytöksen

UNIFILin tehtävinä ovat vuodesta 1978 (pätöslauselmat 425 ja 426) olleet Israelin vetäytymisen vahvistaminen, kansainvälisen rauhan ja turvallisuuden palauttaminen sekä Libanonin hallituksen avustaminen sen auktoriteetin palauttamiseksi Etelä-Libanonissa. Vahvennettu UNIFIL-operaatio jatkaa näiden päätöslauselmien mukaisten tehtävien suorittamista. Päätöslauselmassa 1701 operaation uusia tehtäviä ovat: vihollisuuksien loppumisen valvonta; Libanonin armeijan tukeminen sen levittäytyessä Etelä-Libanoniin, toimien koordinointi yhteistyössä Libanonin ja Israelin hallitusten kanssa; pakolaisten auttaminen paluumuutossa ja humanitaarisen avun toimittaminen alueen siviileille; Libanonin armeijan avustaminen sinisen linjan ja Litani-joen välisen alueen muodostamisessa alueeksi, jolla ei ole laitonta aseellista toimintaa; sekä Libanonin hallituksen avustaminen sen pyynnöstä laittomien aseiden maahan pääsyn estämisessä.

Puolustusvaliokunta toteaa, että aiemmissa Libanonia koskevissa päätöslauselmissa vuosilta 1978, 1982, 2004 ja 2006 ei ole viitattu mihinkään tiettyyn peruskirjan lukuun YK:n toiminnan oikeutuksen pohjana. Myöskään päätöslauselma 1701 (2006) ei ota kantaa siihen, toimitaanko peruskirjan VI:n vai VII:n luvun pohjalta.

Puolustusvaliokunnan saaman selvityksen mukaan viime kädessä ei ole merkittävää se, viitataanko päätöslauselmassa YK:n peruskirjan tiettyyn lukuun. Operaation menestyksellisen läpiviemisen kannalta keskeisiä tekijöitä ovat kriisin osapuolten sitoutuminen tulitaukoon, selkeä operaatiokonsepti ja -suunnitelma, voimankäyttövaltuudet ja uskottava johtovaltio. Johtovaltio-ongelma ratkesi Ranskan lupautuessa johtovaltiorooliin helmikuun 2007 loppuun saakka. Tämän jälkeen vetovastuun ottaa Italia. Puolustusvaliokunta pitää erittäin tärkeänä sitä, että johtovaltioroolissa toimii maa, jolla on tähän rooliin riittävät sotilaalliset resurssit sekä uskottavat

aiemmat näytöt kansainvälisistä kriisinhallinta-operaatioista. Ranska ja Italia täyttävät selkeästi nämä kriteerit.

Puolustusvaliokunta pitää hyvänä myös sitä, että unionimaista tulevien johtovaltioiden lisäksi myös EU kokonaisuutena on mukana voimakkaalla panoksella kriisin ratkaisemisessa. Tämä vahvistaa myös EU:n ulko- ja turvallisuuspolitiikan uskottavuutta. Suomen on EU-puheenjohtajamaana luontevaa olla mukana operaation toteuttamisessa. Osallistumista puoltaa myös suomalaissotilaiden pitkä kokemus Libanonin olosuhteista sekä suomalaisten nauttima arvostus ja luottamus alueella. Puolustusvaliokunta haluaa tuoda myös esiin sen seikan, että YK:lle onnistuminen uudistetussa UNIFIL-operaatioissa on ensiarvoisen tärkeää; UNPROFOR-operaation (United Nations Protection Force) epäonnistuminen entisessä Jugoslaviassa 1992—1995 oli takaisku maailmanjärjestölle kriisinhallintatoimijana. Onnistuminen Libanonissa nostaisi YK:n uskottavuutta toimijana myös muissa maailman kriisipesäkkeissä.

Asiantuntijakuulemisissa kävi ilmi, että voimankäyttövaltuuksien osalta vahvennetun UNIFIL-operaation lähtökohtana on se, että operaatiolla on kaikkien osapuolten suostumus ja myötävaikutus. UNIFIL ei tule riisumaan Hizbollahia aseista, vaan tukee Libanonin hallitusta ja armeijaa, joilla on päävastuu kaikkien päätöslauselman mukaisten tehtävien toteuttamisessa. Puolustusvaliokunta toteaa, että operaation menestymisen mahdollisuuksia parantaa se, että Libanonin hallitus teki 7.8. päätöksen 15 000 sotilaan lähettämisestä Etelä-Libanoniin.

Puolustusvaliokunta ei hyväksy YK:n henkilökuntaan kohdistuvaa väkivaltaa. Valiokunta yhtyy Suomen hallituksen vaatimukseen, että Israel antaa mahdollisimman pian täydellisen selvityksen suomalaisen ja kolmen muun YK:n sotilastarkkailijan kuolemaan johtaneesta iskusta. YK:n oma selvitys tapahtumista on parhaillaan valmistumassa.

UNIFIL-operaation voimankäyttövaltuuksia on viimeksi tarkistettu helmikuussa 2001 Israelin vetäytyessä Etelä-Libanonista. Päätöslauselma 1701 (2006) valtuuttaa UNIFILin ryhtymään

kaikkiin tarvittaviin toimiin tehtäviensä toteuttamiseksi. Kuolettavan voiman käyttö on mahdollista itsepuolustuksen lisäksi sen varmistamiseksi, että UNIFILin operaatioaluetta ei käytetä minkäänlaisiin vihamielisiin tarkoituksiin; jos UNIFIL-joukkoja estetään suorittamasta päätöslauselman mukaisia tehtäviään; YK:n henkilöstön ja humanitaaristen järjestöjen työntekijöiden turvallisuuden ja esteettömän liikkumisen varmistamiseksi; tai siviilien suojelemiseksi fyysiseltä väkivallalta tai sen uhkalta.

Saadun selvityksen mukaan voimankäyttö-säännökset perustuvat YK:n mallivoimankäyttö-säännöille ja ne vastaavat sisällöllisesti myös EU- ja Nato-operaatioissa käytössä olevia voimankäyttö-sääntöjä laajentaen kuitenkin voimankäyttövaltuuksia etenkin liikkumavapauden ja materiaalin turvaamisessa.

Puolustusvaliokunta pitää UNIFILin laajennettuja voimankäyttövaltuuksia perusteltuina. Vuodesta 1978 käynnissä olleen UNIFIL-operaation puutteelliset voimankäyttövaltuudet ovat johtaneet UNIFILin uskottavuuden rapautumiseen vuosien myötä. Puolustusvaliokunta toteaa, että laajennettujen voimankäyttövaltuuksien lisäksi vahvennetun UNIFIL-operaation toteuttamista edesauttavat 1980- ja 1990-lukujen tilanteeseen nähden myös se, ettei Libanonissa ole enää käynnissä sisällissotaa, ja lisäksi kriisin osapuolia on selkeästi vähemmän. Vihollisuuksien puhkeamista uudestaan vähentää merkittävästi myös se tekijä, että sekä Israelin armeija että Hizbollah-järjestö ovat kurinalaisia organisaatioita. 14.8.2006 solmittu tulitauko onkin pitänyt suhteellisen hyvin.

Keskeiset riskitekijät suomalaisjoukkojen osalta

Arvioitaessa keskeisiä riskitekijöitä suomalaisen vahvennetun pioneerikomppanian käytön osalta nousevat yli muiden tulitauon pitävyys sekä räjähtämättömien ampumatarvikkeiden ja miinojen raivaaminen maastosta. Selonteossa mainitaan lisäksi, että liikennettä Etelä-Libanonissa on pidettävä merkittävänä riskitekijänä suomalaisjoukkojen joutuessa toimimaan maantieteellisesti suhteellisen laajalla alueella. Puo-

lustusvaliokunta toteaa, että tulitauon pitävyyttä pitemmällä aikavälillä on vaikea arvioida, mutta saadun selvityksen mukaan lyhyellä aikavälillä ei ole viitteitä siitä, että vihollisuudet puhkeaisivat nopeasti uudestaan. Konfliktin suoranaisten osapuolten lisäksi myös kansainvälinen yhteisö tukee voimakkaasti tulitauon säilymistä ja UNIFILin vahventamista. Erityisen tärkeää on, että sekä Syyria että Iran ovat antaneet tukensa YK:n toimille Etelä-Libanonissa. Puolustusvaliokunta toteaa edelleen, että vihollisuuksien mahdollisesti puhjetessa uudestaan suomalaisjoukot eivät luonteensa vuoksi suoranaisesti joutuisi osallistumaan niiden hillitsemiseen.

Puolustusvaliokunta pitää nimenomaan pioneerien lähettämistä operaatioon järkevänä myös sen vuoksi, että pioneerijoukoilla on selkeä toimenkuva ja ajallisesti rajattu tehtävä. Valtioneuvosto esittää selonteossaan Suomen osallistumisen jatkumista vuoden 2007 loppuun saakka, tilanne kuitenkin huomioiden. Puolustusvaliokunta toteaa, että ennalta asetettu kotiuttamisaikataulu on tärkeä, jotta vältytään joutumasta samanlaiseen tilanteeseen kuin vuosina 1982—2001, kun UNIFILin suomalaispataljoonan (FINNBATT) toimikautta jatkuvasti pidennettiin.

Suuri riski suomalaisjoukkoja kohtaan tulee räjähtämättömistä ampumatarvikkeista ja miinoista, joita maastosta löytyy merkittäviä määriä. Puolustusvaliokunta toteaa, että päävastuu räjähtämättömien ampumatarvikkeiden raivaamisesta on vakiintuneen käytännön mukaisesti kohdamaan viranomaisilla. Libanonin hallituksen ja armeijan rajallisten resurssien vuoksi on kuitenkin selvää, että suomalaisjoukot joutuvat osallistumaan aktiivisesti myös raivaustehtäviin ennen kuin varsinaiset rakennustehtävät voidaan aloittaa. Suomalaisjoukkojen asianmukaiseen varustamiseen tuleekin kiinnittää erityistä huomiota puolustusvoimissa. Tässä yhteydessä puolustusvaliokunta haluaa tuoda esiin, että sinänsä toimiminen operaatioalueella, jossa on paljon räjähtämättömiä ammuksia ja miinoja, ei ole uusi asia suomalaisille. Suomi osallistui heti Daytonin rauhansopimuksen solmimisen jälkeen joulukuusta 1995 lähtien Nato-johtoiseen

IFOR-operaatioon Bosnia ja Hertsegovinassa pioneeripataljoonalla. Myös Naton Kosovon KFOR-operaatiossa 1999 Suomi oli heti alusta lähtien mukana jalkaväkipataljoonalla. Räjähtämättömät ammukset tai miinat eivät ole kummassakaan operaatiossa aiheuttaneet suomalaisille henkilövahinkoja. Puolustusvaliokunta korostaa, että UNIFIL-operaatioon osallistumisen riskejä voidaan merkittävästi pienentää joukon hyvällä koulutuksella, varustuksella, suorituskyvyllä ja oikealla asenteella.

Operaation rahoitus

Turvallisuus- ja puolustuspoliittisessa selonteossa 2004 todetaan, että Suomen osallistumisessa sotilaalliseen kriisinhallintaan tulee suuntaa-antavina kriteereinä käyttää noin 100 miljoonan euron tasoa, jolla summalla kyetään ylläpitämään noin 1 000 henkilöä samanaikaisesti eri operaatioissa. Valtioneuvosto toteaa selonteossaan, että aikavälillä 1998—2005 toteutuneet vuosimenot vaihtelivat 60,3 miljoonan euron ja 101,8 miljoonan euron välillä keskiarvon ollessa noin 84,3 miljoonaa euroa. Libanon-selonteossa todetaan, että kriisinhallinnan vaikean ennustettavuuden vuoksi on olennaista, että 100 miljoonan euron ohjearvo voidaan myös tilapäisesti ylittää. Puolustusvaliokunta yhtyy tähän valtioneuvoston kantaan: Libanonin UNIFIL-operaatio on luonteeltaan sellainen missio, jossa Suomen tulee olla mukana yhdessä muiden unionimaiden kanssa. Tässä yhteydessä valiokunta haluaa todeta, että vuodesta 2007 tulee muodostumaan Suomen sotilaallisten kriisinhallintaresurssien puolesta haasteellinen vuosi, sillä tammikuussa 2007 alkaa 160 suomalaissotilaan puoli vuotta kestävä valmiusjakso Saksa—Hollanti—Suomi-taisteluosastossa.

Valtioneuvosto on arvioinut, että vahvennetun pioneerikomppanian ja esikuntaupseerien perustamis-, lähettamis- ja ylläpitämiskustannukset YK-operaatiossa olisivat noin 16,5 miljoonaa euroa vuonna 2006 ja vuonna 2007 puolestaan noin 26,9 miljoonaa euroa. Toisin kuin EU- tai Nato-johtoisissa operaatioissa osa kustannuksista saataisiin takaisin; YK korvaa aika-

naan Suomen kansallisia kuluja noin 6,7 miljoonalla eurolla vuodessa.

Saadun selvityksen mukaan Libanon-operaation kustannuksia ei ole mahdollista kattaa ulkoasiain- tai puolustusministeriön kehysten puitteissa vaan rahoitus on hoidettava lisäbudjetin kautta. Asiantuntijakuulemisissa on käynyt ilmi, että sotilaalliseen kriisinhallintaan vuodelle 2006 varatut taloudelliset resurssit ulkoasiainministeriön pääluokassa on jo sidottu kokonaan. Puolustusministeriön pääluokassa arvioidaan olevan käytettävissä noin 4,5 miljoonaa euroa Libanon-operaatioon. Puolustusvaliokunta pitää

erittäin tärkeänä sitä, että operaation tarvitsema lisärahoitus hoidetaan vuonna 2006 lisäbudjetin kautta. Vuoden 2007 osalta UNIFIL-operaation kustannukset puolustushallinnolle tulee lisätä puolustusministeriön hallinnonalan talousarvioesitykseen.

Lausunto

Lausuntonaan puolustusvaliokunta esittää,

että ulkoasiainvaliokunta ottaa huomioon, mitä edellä on esitetty.

Helsingissä 6 päivänä syyskuuta 2006

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

pj. Kauko Juhantalo /kesk
vpj. Jaakko Laakso /vas
Reijo Kallio /sd
Bjarne Kallis /kd
Saara Karhu /sd
Antero Kekkonen /sd
Seppo Lahtela /kesk

Reijo Laitinen /sd
Eero Lankia /kesk
Olli Nepponen /kok
Lauri Oinonen /kesk
vjäs. Eero Akaan-Penttilä /kok
Janina Andersson /vihr.

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Heikki Savola.

ERIÄVÄ MIELIPIDE

Perustelut

Valmius osallistua rauhanturvatoimintaan vaihtelee eri maissa hyvinkin paljon. Suomesta tätä valmiutta on löytynyt enemmän kuin yhdestäkään toisesta EU-maasta. Meillä on väkilukumme nähden sotilaita ulkomailla lähes kaksi kertaa niin paljon kuin esimerkiksi Ruotsilla ja Saksalla.

Osallistumiselle rauhanturvatoimintaan Libanoniin YK-mandaatin nojalla ei ole lainsäädännöllisiä esteitä, vaan asiaa on tarkasteltava muista näkökannoista. Nämä ovat ennen kaikkea kysymykset, miten muut EU-maat osallistuvat, onko mandaatti riittävän selkeä, mitkä ovat riskit, mitkä ovat kustannukset ja miten pitkäksi ajaksi sitoudumme siihen. Näyttää siltä kuin vain neljä muuta EU-maata osallistuisi suuremmalla miesjoukolla kuin Suomi. Mandaattia ei kaikissa maissa pidetä vieläkään selkeänä. Epävarmuutta siitä, miten suhtautua Hizbollahin hallussa oleviin aseisiin, esiintyy vieläkin. Rauhanturvaajien riski joutua tulitaisteluun lienee

tässä operaatiossa selvästi muita operaatioita suurempi.

Kustannusten arvioidaan nousevan n. 44 miljoonaan euroon. Osa tästä saadaan aikanaan YK:lta takaisin. Selonteossa annetaan ymmärtää, että osallistumisemme päättyisi vuoden 2007 lopussa. Tämä on melko epämääräisesti lausuttu, ja riski on ilmeinen, että olisimme vielä tuon jälkeen mukana.

Mielipide

Edellä olevan perusteella ehdotan, että valiokunnan lausuntoon sisällytettäisiin seuraava lausuma:

Eduskunta edellyttää, että Suomi ilmoittaa YK:lle, että se osallistuu Libanonin operaatioon joukolla, jonka vahvuus on enintään 60-80 sotilasta,

ja että Suomi vetäytyy operaatiosta viimeistään vuoden 2007 loppuun mennessä.

Helsingissä 6 päivänä syyskuuta 2006

Bjarne Kallis /kd